

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

IV. Soluuntur argumenta quædam aduersus veriolem sententiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

binæ coeunt; & sic cuius puncto circuli superioris punctum suum in circulo inferiori respondebit: atque adeo totidem erunt puncta in utroque circulo, quod percipi nequit, absque eo quod uterque sit æqualis. Eadem ratione contra Aristotelem conuinci posse videtur, costam quadrati verbi gratia æqualem esse diametro; siquidem cuius puncto diametri punctum aliquod in costa correspondet.

19. Respondeo, ex eo quod cuius puncto circuli superioris in circulo inferiori punctum aliquod determinatè respondeat, non fieri, tot esse puncta in circulo inferiori, quot sunt in superiori, aut, quod perinde est, utrobique esse æqualia puncta: quia æqualitas Arithmetica, siue relatio respondens his vocibus, *tot, quot*, est proprietas solius quantitatis discretæ, ac finitæ: cum ergo puncta circuli superioris, & puncta circuli inferioris, in sententia Aristotelis, infinita sint; sanè æqualia, & altera tot quot altera, esse non possunt. Atque eadem ratione puncta costæ punctis diametralibus æqualia esse non sistent.

20. Aliter secundo respondeo, ac permitto disputandi gratia puncta circuli inferioris æqualia esse punctis circuli superioris, partēsque etiam vnus circuli tot esse, quot sunt partes alterius; nisi quod partes vnus circuli, nempe inferioris, minores sint, alterius verò desuper obliquati maiores magisque extensæ: sanè hæc æqualitas est præcise Arithmetica, & in ordine ad numerum: quamobrem ex ea nequitiam deduci poterit inter vtrumque circum æqualitas Mathematica, siue Geometrica, atque in ordine ad extensionem localem; videlicet quia proportio Arithmetica, & proportio Geometrica, & localis sunt longè diuersæ rationis.

21. Dices, In circulo superiori continetur tanquam pars semicirculus aliquis æqualis circulo cuidam inferiori totaliter sumpto, ac proinde numerus aliquis punctorum æqualis ei, qui in circulo inferiori reperitur: ergo iam puncta illius semicirculi numericè æqualia erunt punctis totius circuli superioris, in quo semicirculus continetur; atque adeo pars erit æqualis toti, quo nihil videtur magis absurdum. Respondeo, licet in quantitate finita æqualitas partis & totius repugnet, secus tamen rem se habere, cum pars & totum sunt infinita: quo pacto vna persona diuina est æqualis collectioni trium personarum diuinarum, in qua veluti pars quodammodo continetur: videlicet, quia quævis persona diuina, omnesque tres simul sumptæ sunt infinita: cum ergo collectio punctorum reperta in parte, & quæ reperitur in toto infinita sint, quidni esse possint & æquales. Eadem dissolui potest argumentum deductum ex lineis à costa ad costam descriptis, atque intersecantibus diametrum quadrati. Et quidem in circulo inferiori, ac minori tot esse puncta, quot sunt in superiori atque maiori, totque consequenter in costa seu latere quouis quadrati, quot in eius diametro, sententia est expressa Scoti, Gregorij & aliorum apud P. Suarez *disp. 40. Met. sect. 5. n. 49.*

CAPVT. IV.

Soluuntur argumenta quadam aduersus veriorē sententiam.

22. **A**rguunt primò aduersarij. Quantitas vnus palmi verbi gratia, iuxta Aristotelem, habere P. R. Lyncei *Philosophia* Tom. II.

debet infinitas partes extensas quoad locum, quæ inter se adæquatè distinctæ inuicem æquales, & à Deo signabiles, ac determinabiles sint: eiusmodi ergo partes efficient extensionem aliquam localem simpliciter, & versus maximum infinitam; eamque, quæ in ordine ad punctum aliquod fixum mundi, Orientem verbi gratia aut Occidentem, nullis terminis circumscribi, aut cohiberi possit. Antecedens à nobis est admissum cap. 1. huius tractatus. Consequentia probatur: quia ideo infiniti palmi extensionem constituunt simpliciter infinitam, & nullis carceribus circumscriptam versus Orientem, aut Occidentem, quoniam sunt partes infinitæ, inuicem distinctæ, inuicemque æquales & à Deo signabiles: similiter ergo in presenti, &c. Hoc argumento, quod his temporibus multos Philosophiæ præceptores ab Aristotelis sententia retrahit, utebantur olim Epicurei, vt constat ex Lucretio lib. 1. de rerum nat.

*Quippe vbi dimidia partis pars semper habebis
Dimidiam partem: nec res perfiniet vlla.*

Ergo rerum inter summam, minimamque quid esset?

Non erit, vt dissent: nam quamuis funditus omnis

Summa sit infinita: tamen, parvissima quæ sunt,

Ex infinitis constabunt partibus æquæ.

Cui quoniam ratio reclamationis vera: negatque

Crederet posse animum: vitæ fatigare necesse est.

Esse ea, quæ nullis iam prædita partibus essent,

Et minima constent natura.

Et inferius lib. 2. de rerum natura id ipsum repetit, breuius quidem, sed tamen non minus clarè, atque perspicuè.

Quare non est vt credere possis,

Esse infinitis distantia semina formis:

Ne quadam cogas immani maximitate

Esse, supra quod iam docui non posse probari.

Ita tamen argumentabantur Epicurei, & iam nunc argumentantur Recentiores, propter discrimen quantitatis Arithmetice à quantitate Geometrica ab vtriusque vel non cognitum, vel certè non animaduersum. Respondeo ergo, quantitatem Arithmetice, siue discretam, longè diuersæ rationis esse à quantitate Geometrica, & continua, diuersoque modo de vtriusque philosophandum esse, quod contra aduersarios apertè demonstro. Siquidem quantitas discreta, siue numerus punctorum quadratus esse potest, siue quatuor punctorum; at quantitas continua eorundem punctorum quatuor, vel, iuxta ipsos quibuscum disceptamus, quadrata esse non debet, sed vel triangularis, vel in circulum conuoluta, vel in lineam tenuata esse potest. E contrario verò numerus nouenarius punctorum numericè quadratus non est, vt patet: & tamen quantitas continua eorundem punctorum quadrata est; singula enim tria puncta iuxta se suo ordine collocata quadratum efficient. Quare, quamuis in nostra, & Aristotelica sententia quantitas discreta partium continui infinita versus maximum sit, & in nullum numerum certum redigi possit, tamen quantitas continua earum versus maximum infinita esse non debet. Porro exemplum, quo se ridentur aduersarij, non urget: quia non ideo infinitas palmorum extensionem localem versus maximum infinitam efficit, quia est infinitas partium adæquatè distinctarum, quoniam partes eæ tales sunt, talisque ac tantæ magnitudinis, vt à nobis signari & distingui, atque

23.

atque in certam aliquam mensuram reuocari possunt: ceterum partes illæ infinitæ, quibus palmus constat, eius exiguitatis sunt, ut à nobis signari, vel inuicem distingui, aut in certam aliquam mensuram reduci nequeant: proinde, &c.

24.

Confirmatur, & explanatur solutio: in homine v. g. sunt infiniti gradus perfectionis, quibus videlicet bellas perfectiores, & perfectiores in infinitum possit superare: sunt, inquam, in eo infiniti illi perfectionis gradus, inter se virtualiter intrinsece distincti, ut à nobis ostenderetur in Metaphysica, siue saltem virtualiter extrinsece, quod sufficit ad præsens institutum: & tamen quantitas entitatis, aut perfectionis essentialis non est in homine simpliciter infinita, sed duntaxat secundum quid infinita, & simpliciter finita: quamvis ergo in palmo v. g. sint infinitæ numero partes, non ob id quantitas continua, & localis palmi erit simpliciter, ac versus maximum infinita, quæue alia versus polum, aut punctum aliquod fixum mundi maior nequeat assignari.

25.

Confirmatur secundo contra Epicureos, & alios aduersariorum, qui puncta in infinitum Mathematicè, siue quoad locum diuisibilia admittunt: siquidem punctum virtualiter extensum, iuxta ipsos, æquiualeat infinitis punctis extensis, quorum quodlibet sit maius alio, illudque contineat, aut, quod in idem recidit, quorum quodlibet extra aliud se minus quodammodo protendatur: vnde, si possibile sit infinitum actu, sanè infinita puncta minora, & minora in eo puncto Mathematicè extenso produci possunt, quin illud punctum excedant aut superfluant, esto quoduis eorum alterum se minus excederet, ac superflueret: & tamen hoc non obstante punctum illud inflatum, ut aiunt, non habet extensionem localem, & Mathematicam simpliciter infinitam versus Orientem, aut Occidentem: quamvis ergo palmus v. g. formaliter contineat infinitas partes, aut æquales, aut sese excedentes, non ob id in magnitudinem simpliciter, ac versus maximum infinitam exerceat. Vide quæ diximus tract. præcedenti.

26.

Confirmatur tertio: Infinita puncta sibi immediata ratione suæ indiuisibilitatis nullam extensionem localem efficere possunt, ut supra ostendi tract. 5. cap. postremo: ergo etiam infinitæ partes continui inuicem adequatè distinctæ, quamvis aliquam extensionem efficiant, ratione tamen suæ exiguitatis, & tenuitatis non infinitam, nullisque terminis circumscriptam, sed solum finitam, & exiguam efficient. Confirmatur denique quarto; quia, ut diserebam citato illo tract. 5. cap. 5. quadratum maius ex diametro minoris descriptum habet proportionem Geometricam, seu localem cum quadrato minori, hoc est duplo maius spatium occupat: & tamen, numericè non est duplo maius illo, cum iuxta aduersarios non paucos alterum sexdecim puncta, alterum verò nouem puncta sortiatur: iuxta nostram verò, & Mathematicorum omnium sententiam, non sit pars aliquota vtriusque, hoc est quæ toties in vno quadrato multiplicetur, ac numeretur, quoties in alio: quo fit, ut vnum non sit alio numericè, id est quoad numerum partium duplo, vel aliter maius: alia ergo est ratio numeri & quantitatis discretæ, siue Arithmeticæ, alia verò & longè diuersa quantitatis continuæ, atque localis, siue Geometricæ: ac proinde quamvis altera sit

in palmo, & eius partibus simpliciter, ac versus maximum infinita, non propterea id ipsum existimandum est.

27.

Arguunt secundo aduersarij: Potest Deus destruere vniones omnes partium continui, partibus ipsis conseruatis: at tum remanerent solum indiuisibilia: ergo partes continui duntaxat puncta, siue indiuisibilia sunt: siquidem in eo euentu solum indiuisibilia remanerent; partes autem, ut supponimus, remanerent. Maior in propatulo est: quia vniones partium continui ab iis realiter distinguuntur: cur ergo partes sine vnionibus conseruare nequeant? Minor suadetur; quia omnis diuisibilitas proficiscitur ab vnione, quæ destrui possit; quæ ratione Deus indiuisibilis est, quoniam vnione partium distinctarum destitutus est: at in eo euentu nulla vnio remaneret: ergo nihil diuisibile remaneret, ac proinde solum indiuisibilia superessent. Nec momenti est, quod Continbricenses lib. 6. Phys. cap. 2. q. 2. art. 3. ad finem respondent, hypothesim Maioris impossibilem esse. Nam, supposita distinctione reali vnionum à partibus, harum ab illis separabilitas absque vilo fundamento adstruitur: at quod partes continui inter se realiter, & actu distinguantur supra à nobis probatum est in loco. Tum etiam Deus saltem videt partes omnes continui, prout distinctas ab vnionibus, quando ab iis quidem re ipsa distinctæ sunt: at prout sic condistrictæ indiuisibiles sunt, aut certè esse videntur: continuum ergo indiuisibilibus præcisè constat. Vides, quatenus nihil prosit Conimbricensibus nostris, negasse hypothesim maioris, nec ea ratione vim argumenti effugiant.

28.

Admitto ergo præfatam hypothesim cum Gregorio in 1. d. 36. q. 1. ac respondeo, nihil eo in euentu remansurum, quod esset diuisibile in actu secundo & proximo, quia ad hanc diuisibilitatem opus est vnione partium, quæ tunc nulla superesset: ceterum remaneret aliquid diuisibile in actu primo & remoto; nimirum confusa quedam partium massa, & indigesta congeries, quæ, si vniones ei restituerentur, diuidi posset, ac proinde in actu primo, & radicali diuisibilis esset. Eadem ratione, cum Deus partes sececut cognitione ab vnionibus, non indiuisibilia, sed cumulos quosdam in actu primo diuisibiles cernit: qui quidem aperte differunt à Deo summè simplici, & indiuisibili; eo quod Deus nec in actu primo, nec in actu secundo sit capax vllius diuisionis, aut vel minimæ sectionis.

29.

Arguunt tertio aduersarij, ex nostra sententia sequi, quod dentur in continuo infinitæ partes, non determinatæ, aut præ exiguitate sua minimè determinabiles, aut designabiles, sed determinatæ, ac præ longitudine suæ à nobis designari aptæ. Consequens est absurdum, & à nobis supra negatum: ergo & illud ex quo sequitur. Sequela probatur: nam in columna aliqua, quæ in longum sit verbi gratia octo pedes, & in rotundum duos pedes, sunt infiniti circuli ab eius basi ad illius verticem, quorum quiuvis sit bipedalis, ut dictum est, & eius latitudinem circundet, ac per eam gyret: eiusmodi autem circuli infiniti sunt vnus linearum gyrationum per columnam infinities circumductæ: quidni enim? talis ergo linea gyrationis habebit infinitas partes determinatas: longitudo enim bipedalis est longitudo determinata, & à nobis facillimè designabilis: habet autem,

vt

vt supponitur, infinitos circulos, quorum quiuvis sit longitudinis bipedalis: iam ergo linea aliqua continua de facto existens habet infinitas partes determinatas, nempe gyratiua proximè explicata: quamobrem & superficies continua, quæ de facto existit, & continuum etiam de facto existens eas poterit, & debet habere. Confirmatur: inter quosuis duos circulos eorum, quos prædiximus, sunt aliquæ partes: non indeterminatæ, aut proportionales: ergo determinatæ: atqui sunt in columna infinita circulorum paria: ergo & infinitæ partes determinatæ. Maior probatur: quia iuxta nos, nulla linea circularis est alteri immediata, aliàs indiuisibile additum alteri faceret maius: mediant ergo aliquæ partes inter quosuis duos circulos columnæ, qua de loquimur. Minor probatur: quia partes interiacentes quosuis duos circulos eius columnæ habent circuitum ambitumue duorum pedum, aliàs haud possent columnam adæquatè cingere, aut per eam perfectè gyrare: circuitus autem duorum pedum haud dubiè est quantitas determinata, & consequenter partis determinatæ propria.

30. Respondeo, non aliud hoc argumento, atque eius confirmatione probari, quam quod partes determinatæ continui, quatenus in gyrum conuolutæ, sint simpliciter infinitæ; lecus verò quod tales sint, quatenus vna est post aliam directè, versus aliquem polum, aut punctum fixum mundi. Verbi gratia longitudo cuiusvis circuli eorum qui obiecti sunt, haud dubiè, quatenus circumdat latitudinem, & orbem columnæ, est determinata: at non est determinata, aut sensibilis respectu longitudinis alterius circuli sequentis, siue gyrationis proximæ: quinimo ita vna gyratio eius lineæ, de qua sermonem habemus, se habet respectu alterius sequentis, vt nullus sensus possit inter ambas discernere: hoc ergo posteriori sensu debebant esse actum in continuo partes determinatæ, vt illud in immensum excresceret: cum non sint autem, quid mirum, si nullatenus ex nostra sententia sequatur in continuo immensitas vlla, aut extensio versus maximum infinita. Et quidem partes æquales, seu determinatas eo modo, quo dictum est, actu esse in continuo infinitas, docet apertè P. Suarez citata disp. 40. met. sect. 5. num. 48. Dixi autem, *actu*, quia non abnuo, quin in potentia partes continui sint infinitæ etiam recta tenus versus aliquem polum mundi: vt verbi gratia si linea gyratiua, de qua superius, recta fiat à Deo; sanè versus orientem, aut occidentem, aut etiam vtrinque erit infinite quoad maximum longa: nec iuxta eam positionem eius terminos illos Deus videret; quippe, quos tum nullos ea haberet, sicut modo eas habet, & à Deo videntur. Vide dicta superius tract. 5. cap. 5. & hoc ipso tract. 7. cap. 1. ad finem, vbi doct. inam præsentis solutionis sponte concessi, & autoritate Euclidis confirmaui.

31. Arguunt quartò aduersarij: Quantitas discreta, siue numerus componitur ex solis indiuisibilibus, aut vnitatibus, iisque finitis: ergo & quantitas continua ex indiuisibilibus, siue punctis, non verò ex partibus sine fine diuiduis componetur. Antecedens est manifestum, & à nemine non concessum. Consequentia suadetur; tum ex Aristotele 6. Topicorum c. 14. vbi docet, ita se habere punctum ad lineam, sicut vnitas ad numerum:

ergo si numerus componitur ex solis vnitatibus, & linea non poterit nisi ex solis punctis componi: tum etiam, quia vna vnitas est immediata alteri: & tamen facit numerum, siue plus cum alia: ergo, tametsi vnum punctum sit immediatum alteri, faciet tamen cum eo maius, siue quantitatem continuam. Immediatio vnus vnitatis numerica respectu alterius & est sponte sua euident, & vltius probari potest, quia si inter quinque & quinque verbi gratia medietur aliquid, iam non forent re ipsa decem, sed vndecim; vt subtiliter disputat B. Damascenus cap. 33. dialecticæ in hæc verba: *Si enim numerus quinque & quinque, non habent communem terminum copulantes ipsos: si enim des aliquid intermedium, quinque & quinque sunt vndecim, & non decem.*

32. Respondeo, ad hoc vt vna vnitas faciat numerum, siue plus cum alia, non aliud requiri, quam vt ambæ distinguantur inuicem: at optimè potest vna vnitas ab alia distingui, tametsi alterutra sit indiuisibilis: alioqui neque vna persona diuina ab alia, neque Deus ab Angelo, aut animo rationali poterit distingui: vnde & vna vnitas indiuisibilis quantumvis talis poterit facere cum alia plus, siue numerum. At hæc ratio non procedit in indiuisibilibus quantitatis continuæ: haud enim ad hanc faciendam sufficit distinctio partium eam constituentium: aliàs anima rationalis cum corpore, & Deus cum creaturis suis facerent quantitatem continuam, & extensam quoad locum: proinde magis est, vt indiuisibilia possint numerum, quam molem, & quantitatem discretam, quam continuam constituere. Itaque concessio antecedente argumenti, nego consequentiam.

33. Ad primam eius probationem dicendum est, Aristotelem adeò apertè nobis fauere, vt mirum sit, eum nobis in præsentiarum obici. Quod autem aliqui aiunt, eum in hac controuersia loqui non tam ex suâ, quam Mathematicorum sententia, friuolum est: & sic nihil firmum ex eo vnquam posset concludi: liberum enim cuius foret respondere, illum non ex suâ, sed ex aliorum loqui opinione. Quocirca, quod cap. illo 14. libri 6. Top. dicit, ita se habere punctum ad lineam, sicut se habet vnitas ad numerum intelligendum est quoad aliqua, non quoad omnia: vt sensus sit, non quod numerus, & linea adæquæ coalescant ex solis indiuisibilibus: sed quod punctum inchoat lineam, eamque terminat, sicut vnitas principium, & finis est numeri, omnemque auspiciatur, & vltimò complet. Ad alteram probationem negatæ à nobis consequentiæ dicendum est, immediationem vnitatum non tollere earum distinctionem, ac proinde nec earum sufficientiam ad numerum, siue plus constituentium: immediatio autem punctorum in quantitate continua, estd non tollat eorum distinctionem, at non tollere non potest eorum impetrationem, quin potius facit, vt penetrentur inuicem: immediatus enim eorum contactus nequit non esse adæquatus: quæ autem adæquate se tangunt, eo ipso sunt penetrata: cum autem aliqua penetrari, & ea simul facere maius, siue quantitatem continuam repugnet, non mirum sanè, quod puncta sibi vnita haud possint facere præfatam quantitatem, vt vt indiuisibilia numerica, siue vnitates sibi licet immediatæ, efficiant quantitatem discretam.

34. Hic ad latera extrinseca confugiunt non pauci, præsertim Arriaga, & Ouiedo, aiuntque contactum immediatum, atque adequatum duorum non debere esse penetrationem, quando solum est penes latus aliquod extrinsecum alterutrius: cum ergo vnum punctum continui immediatum alteri tangat illud adequatè penes latus eius extrinsecum, non vero ita vt sit intra illud; inde est, quod non obstante eiusmodi contactu eorum adequato haud debeant penetrari. Miror sane, quod adeo acquiescant in hac solutione aduersarij, vt eam putent euidentem, ac manifestam; cum sit manifesta petitio principij. Etenim latus extrinsecum puncti realis est locus indiuisibilis sibi proximus, & quem non tam occupat, quam à vicino puncto occupatum extrinsecè respicit: quod ergo aiunt Authores memorati, ideo punctum A. verbi gratia non penetrari cum puncto B. quia illud solum tangit penes latus eius extrinsecum, nihil aliud est, quam ob id ea non penetrari, quia alterum non est in eodem loco cum alio, sed in loco ei proximo: at hoc ipsum est de quo, quomodo esse possit, controuertitur; & quod à nobis fusè impugnatum est supra tractat. 5. cap. 1. non ergo ad difficultatem respondent aduersarij, sed pro responsione dant id ipsum, quod nobis difficillimum, imo inintelligibile videtur, gyroscque & rotas in disputatione fabricant.

CAPVT V.

Solutio caterorum argumentorum aduersus nostram, ac veriorum opinionem.

35. QVintò arguunt aduersarij: Punctum moueri potest motu continuo per spatium imaginarium: at spatium imaginarium hoc ipso ex indiuisibilibus constat: ergo etiam extensio realis indiuisibilibus realibus constare poterit, & debebit. Maior probatur: quia corpus mouetur motu continuo, quod inintelligibile videtur, nisi puncta in corpore contenta continuè moueantur. Minor suadetur: quoniam si spatium imaginarium per quod punctum mouetur, eo ipso indiuisibilibus non constaret, sed potius partibus in infinitum diuiduis, sanè punctum, quod per illud spatium mouetur, non posset non occupare partes diuisibiles spatij, atque adeo mathematicè seu quoad locum diuisibile & extensum esset, non verò omnino indiuisibile, contrà quam supponitur. Confirmatur, & declaratur: Punctum continuè motum lineam spatij occupat, & vlicationem efficit, vt omnes mathematici fatentur, apud quos nihil celebrius, quam lineam esse vestigium puncti, & superficiem vestigium lineæ in transversum motæ: sed punctum nunquam occupat plusquam spatium indiuisibile, alias extensionem aliquam haberet: ergo linea spatij, quam fluxu suo occupat, indiuisibilibus tantum constat. Quod autem aiunt Conimbricenses 6. phys. cap. 2. quæst. 2. art. 3. effatum illud Mathematicorum esse meram fictionem, qua indiuisibilitatem lineæ versus latitudinem, & superficiem versus profunditatem explicant, omnino falsum est; nec apparet, quo fundamento dicatur, nisi

ad eludendam vim positæ confirmationis.

36. Ad quam, & totum argumentum respondent aliqui, punctum non moueri, per se loquendo, motu continuo, & in tempore, sed motu discreto, & in instantibus, vt docet Rubius 6. phys. cap. 10. quæst. 1. art. 2. & apud hos illumque Albert. Magnus, B. Thomas, Capreolus, Agidius, Tandunus, Sotus, & alij. Itaque non est, cur punctum occupet illud spatium imaginarium, per quod corpus, in quo continetur, continuè, & in tempore mouetur, ac per consequens nec eut eiusmodi spatium indiuisibilibus constare debeat: punctum ergo moto corpore de puncto siue indiuisibili spatij in aliud punctum imperceptibiliter transit, sine eo quod pertingat spatium diuisibile medium, & ab omni loco per se absoluitur eo tempore, quo partes spatij diuisibiles punctum, punctumque illius interiectæ à corpore transmittuntur.

37. Verum hæc responsio nulla est, doctrinæque nititur absona, vt bene animaduertit P. Tellez disp. 35. phys. sect. 1. num. 8. ad finem: quid enim magis absonum, & contra experientiam, quam aliquid transire de extremo ad extremum spatij sine medio. Nec iuuat, quod plures aduersariorum dicunt, punctum reale transiens ab vno indiuisibili spatij ad aliud, non esse quidem per se in spatio diuisibili intermedio, esse tamen in illo per accidens, & ratione corporis cui vnitur: non inquam, hoc iuuat; aut enim punctum est in spatio diuisibili intermedio propriè & verè, licet per denominationem ab vlicatione corporis, cui vnitur: & sic redit tota vis argumenti, nec explicatur, cur punctum non sit extensum, ac diuisibile virtualiter, siue quoad locum: aut punctum impropriè tantum, & late est in spatio diuisibili, per quod corpus mouetur: & sic propriè transit de extremo ad extremum sine medio, quod est omnino absurdum. Nec magis prodest, si cum aliis aduersariorum dicas, transitus grandes, & perceptibiles esse contra experientiam, & reuera absonos: punctum autem reale transire de extremo ad extremum sine medio imperceptibiliter: tum propter exiguitatem, parumque distantiam medij: tum etiam, quia, vt puncta ipsa non percipimus, ita nec possumus eorum motus, ac per consequens nec transitus inter mouendum percipere. Hoc, inquam, haud etiam magis prodest: nam, vti in motu non dantur morule perceptibiles per se loquendo; ita neque imperceptibiles, quemadmodum supra tract. 5. cap. 2. & 3. latè demonstraui: similiter ergo, sicut experientia cogente non possunt admitti in motu vlllo locali transitus perceptibiles de extremo ad extremum sine medio, ita nec etiam imperceptibiles.

38. Deinde plerique aduersariorum fatentur, nullas interuenire morulas etiam imperceptibiles in motu locali: & certè, vt dictum est, id à nobis apertissimè demonstratum est loco proximè citato: at darentur tales morule iuxta solutionem, quam impugnauimus: nam secundum eam in toto illo spatio diuisibili, quod punctum, punctumque spatij interiacet, non mouetur punctum reale corporis, sed potius absoluitur à loco, & à motu: sed tum mouetur per id spatij corpus, cui punctum inest: quiescit ergo & morulam texit multiplicem punctum corporis, dum hoc mouetur: quid enim est aliquid morari, atque quiescere,